

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE
TARTOZÓ SZÖVETKEZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további Intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lei,
rendes tagdíj évi 100 lei, kispapok és tiszt-
viselők részére 50 lei.

A lapfelfüggyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 150 lei Negyed évre 40 lei
Fél évre 75 lei Egyes szám 3 lei

Ami szabad, de nem lehet.

Ma nagyon sok mindent nem szabad és mégis lehet csinálni, most van egy dolog ami éppen megfordítva szabad, de nem lehet.

Ami szabad, az nem más mint a behozatal. Tehát végre elértük, hogy behozhatjuk mindazokat a gépeket, eszközöket, anyagokat, gyógyszereket, amelyek a növénytermelésnek és az állattenyésztésnek nélkülözhetetlen közszükségleti cikkei! De amit nem lehet, az ugyan csak a behozatal.

Ez a szabadság ugyanis valóban arany szabadság, mert csak arannyal lehetne megfizetni a fantasztikus méretekben felemelt vámtételeket. Az új díjszabás mellett szó sem lehet a külföldi iparcikkek behozataláról. Egy pár cipőnek csak a vámja 70 lei? Hol van még a comissiodij, jutalék, kezelésidej, fuvar költség? A szappan a luxuscikkek között szerepel! Eddig olyan közszükségleti cikkek ismerték, amelynek fogyasztásáról következtettek az állam kultúrfokára. Avagy a fogpaszta kulturális cikk? és nem közegészségügyi érdek, hogy desinfektorokat tartalmazó pasztával mossuk fogainkat, hogy aki teheti evvel is védje magát a betegségtől?

A szegény falusi földmives, jámborult azt hiszti, hogy a szövetkezeti boltos, vagy a központ húzza le a bőrt órála, amikor ő azt cipő alakjában a lábára szeretné felhúzni, mert a szövetkezeti bolt van hozzá a legközelebb. Ám tudják meg a falun, hogy mindez a nagybankok tárcájában levő iparvállalati részvények nagyobb jövedelmezősége céljából történik így. Ha van az országnak egy olyan ipari és pénzügyi érdekeltisége, amely ezt az ipar érdekében keresztül tudja vinni, miért nincs nekünk gazdának egy olyan szervünk, amely a mezőgazdaság érdekeit erélyes védelmébe tudná venni?

Mielőtt másodszer is feltennők magunkban a kérdést, nézzünk csak szét magunk körül. Tagja-e e sorok olvasója valamely gazdatársadalmi egyesülésnek, gazdakörnek, földmives szövetségnek, gazdasági egyletnek, az E. G. E.-nek? tagja-e valamely Hangya-, hitel-, tej- vagy biztosító szövetkezetnek? A szomszéd, a sógor meg a koma, tagja-e? — A válasszal már is tisztában vagyunk, erőnk van, csak nem tesszük azt össze, nem használjuk azt együttesen és tudatosan a mezőgazdaság fejlesztésére. Alakítsuk meg mindenhol a gazdaköröket, lépjen

be minden gazda a gazdatársadalmi szervezetek tagjai sorába, tőke emeléssel emeljék a szövetkezetek erejét és mindjárt több joga, több igazsága és jobb megélhetése lesz a gazdának ebben az országban.

Földreform és szaktudás.

Irta: *Alföldi Pál* az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatója.

A földbirtokreform törvény gyakorlati végrehajtásának küszöbén állunk. Azok az aggodalmak, amelyek a szakkörök részéről a törvény tulságos radikálizmussával szemben annyiszor s oly erőteljesen, hangzottak fel, a törvényhözöttestület előtt nem találtak meghallgatásra. A törvény készítői a földreformot minden más szempont kizárásával szociális kérdésnek tekintették, amelynél a föld elosztása volt a legfőbb érdek s ezzel szemben minden más szempont alárendelt jelentőségű kérdés. Ilyennek deklaráltatott kétségkívül a termelés, a minél több és minél jobb mezőgazdasági termelés érdeke is, mert hisz az kétségen felül áll, hogy a kisbirtok termésszálagai a legmagasabb kultúrájú államokban is alatta maradnak úgy a közép mint a nagybirtok átlagainak.

Hogy minő különbségek vannak e tekintetben a kis- és nagyüzemek között, arra érdekesen mutat rá a „Köztelek” 1918. évi 48. sz. amely hat uradalmi gazdaság termésszálagát közli. Ennek a hat gazdaságnak az öt évi átlagos termésszálagai meghaladják megyéjük átlagtermését:

buzánál	— —	4.84 métermázsával
árpánál	— —	6.56 „
kukoricánál	— —	6.33 „
cukorrépánál	33.—	„

Pontos statisztikai adatok szerint Magyarországtól a békeszerződés értelmében Romániához csatolt vármegyék szántóföld területe kerekén hét millió katasztrális hold. Ha felvesszük, hogy a 200 holdan felüli szántóföldterület ebből három millió kat. hold, s hogy e területen holdankint csak három métermázsával fognak az új birtokosok termelni, ugye e területek parcellázása révén kerekén 9 millió métermázsával csökken e termelés — ami a gabona mai átlagos forgalmi ára mellett két és egy negyed milliárd leinek felel meg — de valójában többel, mert az új gazdák részint felszerelés, részint tapasztalat hiánya miatt még úgy sem fognak gazdálkodni mint a régi kispapok.

A földbirtokreform keresztülvitelével kapcsolatosan nem lehet fontosabb érdeke az államnak, mint minden eszközzel odahatni, hogy a termésnek mindenképp. bekövetkező kevesbedését a lehető minimumra csökkentse, más szóval módokat és eszközöket kell keresni arra, hogy a népet a mai gazdasági primitívségéből kiemeljük s képesítsük a föld új birtokosait arra a súlyos feladatra, amely a közellátás tekintetében rájuk hárul.

Szokás nálunk a földreform várható eredményeivel kapcsolatban Németország, Belgium és Hollandia példáira hivatkozni, ahol a tulajdonon kisbirtokrendszer a jólét és gazdagság jeleit mutatja. Azok, akik eme összehasonlításokat vaktában teszik, nem gondolnak azokra a rendkívüli különbségekre, amelyek a jelzett országok és a mi viszonyaink között fennállnak. Elsősorban klimatikus, népsűrűségi és kulturabeli különbségekre. A szerencsés és áldásos klimatikus viszonyok ott egy biztos, egyenletes termelést, a sűrűn lakott területek fejlett igényű lakossága egy rizikómentes, előnyös értékesítést tesznek lehetővé, a földmivesek pedig a fejlett mezőgazdasági termelés eme nélkülözhetetlen feltételei mellett még hasonlíthatatlanul kulturáltabbak a mi népünknel. Ott a gazdasági tudás a nép egyszerű munkásainál is igen magas fokon áll, amely tudás páratlan szorgalommal társulva évszázadok generációin öröklődött át s eme a fajban gyökeredző energia és intelligencia teszik őket eme előttünk nagy teljesítményekre képesekké.

Hogy állunk ezzel szemben a termeléssel nálunk? A szélsőséges időjárás katasztrális csapásaitól csak a nagy beruházásokkal (mélyművelés, alagszövezés, bő trágyázás stb) s kiváló szakértelemmel dolgozó nagybirtokok függetleníthetik magukat némileg, akik változatos termeléssel, a modern gazdasági technika vívmányainak igénybevételével teljesen egyenrangú gazdálkodást folytattak a nyugati kultúr államok hasonló birtokkategóriáival. A kisbirtokosok gazdálkodása végtelenül primitív volt a múltban s még inkább az lesz a jövőben mert a megszűnő közép és nagybirtokokkal elűnnek a kisbirtokosok tanítói és irányítói az új birtokosokkal pedig óriási a növekedés azoknak a száma, akik minden anyagi és gazdasági szellemi tőke nélkül állanak a közellátás munkásainak sorába. Pedig a gyökeresen megváltozott és megnehezült új viszonyok között a régi nyomokon

Gazdák Biztosító Szövetkezete.

Elfogad tűz, jég élet, betörés és lopás, baleset, szavatossági, kiházasítási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatást nyújtanak a vezérképviselet és egyesületünk titkári hivatala.

Fiókigazgatóság Románia részére Aradon.
Vezérképviselet: Aradon, Kolozsváron, Brassóban, Temesváron Nagyváradon és M.vásárhelyen.

haladni tönkremenést jelent. Csak szigoruan belterjes és racionális gazdálkodással lesznek képesek az új birtokosok a földdel egyidőben rájuk szakadó terheket elviselni. Mélyebb szántás, sok és jól kezelt istállótrágya, sok műtrágya, rendszeres gyomirtás, szántóföldi takarmánytermelés s ezzel kapcsolatban sok és jó karban tartott igásállat, sok nemesített vetőmag a boldogulás föltételei. Évtizedek rendszeres agitációs és demonstratív munkája kell ahhoz, hogy a mi kisgazdáink eme jobb gazdasági felfogás felé hajlandóságot mutassanak. Pedig ha ma még nem is sejtett terméskiesések országos katasztrófáját mérsékelni akarjuk, akkor ezt az agitációs munkát meg kell kezdeni.

Ennek a nagy gazdasági ismeretterjesztési programnak a keresztülvitelére csakis az állam lehet hivatott, de hiábavaló lenne az államnak minden jóakarata és áldozatkészsége ha a nép gazdasági tanítására nem áll elegendő hivatott mester rendelkezésre. A vármegyei gazdasági egyesületek voltak a múltban is a gazdasági oktatás szervezői. A földmivelésügyi kormányzat csak köszönettel vehetné a gazdasági egyesületek ilyen irányú közreműködését egy egységesen megkonstruált ismeretterjesztési program keretében. Nagy szolgálatot tehetnének e téren a százával és ezrével állás nélkül maradt okleveles gazdatisztek, akik kisebb-középbirtokokhoz volnának juttatandók azzal a kötelezettséggel, hogy egy kisebb körzet mezőgazdaságát példával és tanácsal irányítsák. Ilyen középbirtokokra egyébként sokra lesz szükség, mert egy kulturált ilyen mintaközépbirtokok százai és százai nélkül nem egzisztálhat. De nem egzisztálhatnak nélküle a kisbirtokosok százezrei sem, akik ma még az éhes ember mohóságával mindent vállalnának. Az intenzívebb és racionálisabb gazdálkodáshoz sok nemesített vetőmag, sok tenyészállat sok műtrágyázási és egyéb kísérlet kell. Vajjon ki produkálja ezeket, ha nem egy számottevő, képzett közép birtokososztály?

A földreform végrehajtása küszöbén jónak láttuk a termelés folytonosságára vonatkozó fenti aggodalmainkat kifejezni, felhíván a magas kormány figyelmét arra, hogy a földosztásnál domináló szociális szempontot a nép földhözjuttatása után kell voltaképpen érvényre juttatni azzal, hogy hozzájuttassuk a föld népét azokhoz a szellemi kincsekhez, amelyek birtokában a földet meg is tudja majd tartani.

Románia vetés jelentése.

A bukaresti földmivelésügyi miniszterium hosszas munkálatok után összeállította Erdély, Bánát, Beszarábia, Bukovina és a régi királyság 1920—21. évi vetés jelentését.

Az összeállított kimutatás szerint Románia területén az 1920—21. gazdasági évben be volt vetve 2.109,311 hektar őszi búzával. Ebből a régi királyságra esik 1.111,912, Erdélyre 678 ezer 181, Beszarábiára 308,289 és Bukovinára 10.834 hektár. Tavaszí búzával be volt vetve 279,882 hektár, amelyből a régi királyságra 51,660, Erdélyre 88,641, Beszarábiára 136,519 és Bukovinára 4,162 hektár esett.

Őszi árpával bevetettek 265,379 hektárt, tavaszí árpával 45,732, őszi rozssal 65,689, tavaszí rozssal 1.261,537. Őszi repcével 14,240, tavaszival 34,139 hektárt.

Tengerivel bevetettek 2.815,366 hektárt, amelyből a régi királyságra 1.644,642, Erdélyre, 549,986, Beszarábiára 567,555, Bukovinára 49

ezer 183 hektár esik. Zabbal be volt vetve 1.059,935 hektár, melyből a legnagyobb rész a régi királyságra esik.

Burgonyával be volt vetve 148,148 hektár, amelyből a legtöbb Erdélyre, Bukovinára és Beszarábiára jut.

Sajnos, hogy csak most jufunk a vetés jelentés birtokába, amikor már a termények rég be vannak takarítva, az eladó készletek pedig harmadkézben vannak. *Aratáskor kellene már tudnunk, hogy az egész ország területéről milyen termést várhatunk, mert csakis így van a jelentésnek gyakorlati haszna.* Arra kérjük tehát az illetékes köröket, hogy már a jövő évben olyan megbízható tudósítói kart szervezzenek, amely ezen adatok összegyűjtésére és gyors feldolgozására képes. Az idejében kiadott megbízható jelentéseknek gazdaközönségünk igen nagy hasznát vehetné.

Egyleti élet.

Megalakult az Erdélyi Gazdasági Egylet lótenyésztési szakosztálya. Folyó hó 7-én d. e. 10 órakor Kolozsvárt az Erdélyi Gazdasági Egylet székházában értekezletre jöttek össze Erdély és a többi kapcsolt magyar területek nemeslótenyésztői. Az agrárreform és az újonnan beállott súlyos mezőgazdasági viszonyok a mezőgazdaságnak talán egyik ágát sem veszélyeztetik annyira, mint a nemesvéri lovak tenyésztését, viszont azonban ennek megfelelő módon való megtartása olyan közgazdasági fontossággal bír, amely köznapi érteken felül jóval túlemelkedik.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet vezetőségét a kérdés nagyjelentőségű volta indította az értekezlet összehívására, amelyen nemes lótenyésztőink az egész területről nagyszámban jelentek meg. Az értekezlet, gr. Bánffy György elnöklése alatt, a nemesvéri lótenyésztőknek az Erdélyi Gazdasági Egylet lótenyésztési szakosztályában való tömörülését határozta el és a részleteiben is megállapította ennek az új alakulásnak célját, munkakörét stb. stb. A megtartott értekezleten az alakulás kérdéséhez br. Jósika Gábor, az Ege einöke, br. Jósika Sámuel, gr. Teleki Arthur, gr. Toldalagi László szólaltak fel.

Kimondatott, hogy az új szakosztály az erdélyi nemes lóanyag rendszeres törzskönyvelését programjába veszi és ezzel kapcsolatban igyekezni fog a nemes tenyészállatok értékesítésében és beszerzésében a lótenyésztők részére mindenben legmesszebbmenő segítséget nyújtani. Kiállítások, állatdíjazások rendezése alkotja továbbá a program egyik lényeges pontját, továbbá a hatóságokkal szemben a lótenyésztés érdekeinek védelme.

Az újonnan megalakult szakosztály adminisztratív költségeinek fedezését a lótenyésztők nagyobb összegű hozzájárulással mozdítják elő.

A szakosztály vezetősége a mezőgazdasági társegyesületek útján felhívást bocsát ki a gazdaközönséghez az új szakosztályba való belépés tárgyában.

Törvények, rendeletek.

Mezőgazdák forgalmi adója

Több ízben rámutattunk az új adórendszernek a mezőgazdaságot végzetesen sújtó intézkedéseire, amelyeknek alapján a mezőgazdasági jövedelem: földadó mezőgazdasági jövedelemadó és általános jövedelmi adó címek alatt háromszoros megadóztatás alá kerül; ugyanazon jövedelem negyedik megadóztatását jelenti a forgalmi adó, amelyet a törvényhozás augusztus hó folyamán szavazott meg.

Észerint szeptember hó 1-től kezdődőleg forgalmi adó lép életbe minden oly személyek

által eszközölt eladásokból származó bevételekre, amely személyek rendszeresen vagy esetenként árukat adnak el. Ezen adó alul mentesítve vannak a kenyéreladásból származó és a kisgazdáknak oly bevételei, amelyeket a piacon és vásárokon az általuk behozott kismennyiségű élelmiszerek eladásából nyernek, az állam által monopolizált tárgyak, vagy bélyegek eladásából származó bevételek, közmunkálatok elvégzése alapján nyert bevételek, kivétel céljából történő eladásokból származó bevételek.

A törvény kiegészítéseképpen a Monitoru Oficial október 2-ki száma miniszteri rendeletet közöl a mezőgazdaság forgalmi adójának végrehajtására vonatkozólag; észerint az eladásra kerülő mezőgazdasági termények forgalomba hozatala után az 1%-os forgalmi adó fizetendő. 1921. október 1—15. között mindazon tulajdonosok és bérlők, akik 25 hektárnál nagyobb kiterjedésű mezőgazdasági területen gazdálkodnak, vagy akik 5 hektárnál nagyobb kiterjedésű szőlővel vagy gyümölcsösrel rendelkeznek, az üzemükben elért termények mennyiségére vonatkozólag nyilatkozni kötelesek.

E nyilatkozatok tartalmazzák az 1921. szeptember 1 e óta nyert teljes hozadékot értékelve és az üzemvezető vagy az üzem szükségleteire visszatartott terménymennyiséget.

Az október 15-ig eszközölt eladásokból az 1%-os adó október 16—25-e között az október hó 15-én tul eszközölt eladások adója pedig az eladásokkal egyidejűleg fizetendő.

A 25 hektár mezőgazdasági területnél, vagy 5 hektár szőlő vagy gyümölcsösnél kisebb birtokon gazdálkodók nyilatkozataikat együttesen teszik az illető községi előljáráságnál; e nyilatkozatokban is világosan feltüntetendők azon terménymennyiségek, amelyek saját szükségletre visszatartatnak és amelyek eladásra vannak szánva.

Romániából tilos a takarmányneműek kivitele. Újabb az olajpogácsák kivitelét is betiltotta a kormány.

A hűvelyesek szállítását korlátozó intézkedéseket a C. F. R. hatályon kívül helyezte és így azok külön engedély nélkül szállíthatók.

A marosvásárhelyi állatvásárra a száj és körömfájás fellépése miatt újabb intézkedésig betiltották a szarvasmarhák felhajtását.

Biztosítás.

A Gazdák Biztosító Intézete R. T.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete, mint a gazdatársadalom egyetlen biztosító intézete, egyike volt az elsőnek azon intézetek között, amelyek mindjárt a kezdet kezdetén kifejezést adtak a nagy nyilvánosság és a kormány előtt azon óhajításuknak, hogy a változott viszonyok között is itt óhajtanak maradni. Az intézet itt folytatni akarja továbbra is azt a fontos közgazdasági missziót, amelyet mindenkor a gazdák legjobbainak vezetése alatt és a gazdaközönség közmegelegedésére töltött be.

A Gazdák Biztosító Szövetkezetének romániai vezetősége kitűzött célja felé, hogy itt továbbra is folytathassa a gazdaközönség érdekében kifejtett őnzellen munkásságát, az első lépést folyó évi augusztus hó 9-én tette meg,

amikor a törvény által előírt keretekben és formák betartásával megtartotta a kis-, közép- és nagybirtokosok sorából rekrutálódó részvényeseinek élénk részvétele mellett az alakuló közgyűlést. — A másik jelentőségteljes lépés szeptember 28-án történt meg, amikor a minisztertanács 3655. számú határozatával megadta a cég törvényszéki bejegyzésére az engedélyt.]

Igy mostan már semmi sem áll útjában annak, hogy a Gazdák Biztosító Intézete R. T. átvegye a Gazdák Biztosító Szövetkezetének romániai üzletállományát és üzleti hálózatával együtt minden javait és terheit nem különben berendezéseit és felszereléseit.

Az új intézet már meg is kezdte törvényes és jogerős alapon nyugvó működését Samarjai Leölkes Béla vezérigazgató vezetése alatt, egyelőre Arad székhellyel. Az intézet székhelye Kolozsvár lesz, amint az átköltözésre lehetőség nyílik. Az intézet felvette működési körébe a biztosítási üzlet összes ágazatát. Megtartotta a szövetkezet régi vezérképviselőseit Kolozsváron, Aradon, Nagyváradon, Temesváron, Marosvásárhelyen, Brassóban és összes helyi ügynökségeit. Az intézet kartellen kívül áll és az élén álló gazdák, valamint az intézet altruisztikus szellemben nevelti tisztviselői gárdájára garanciát nyújtanak nekünk arra, hogy az új intézet méltó utóda lesz anyaintézetnek. Kívánjuk, hogy áldásos működését a legszelebb rétegekre kiterjedőleg eredményteljesen folytathassa. Ennek lehetővé és az intézet nagygyá tétele érdekében, érezze minden gazda erkölcsi kötelességének, hogy összes biztosításait a gazdák által alapított Gazdák Biztosító Intézete R. T.-nél helyezze el.

Tűzkár. A háromszékvármegyei Kézdiszentkereszt község közös szőlőjén óriási tűzvész pusztított. 45 gazda termésé hamvadt el. A termés biztosítva nem volt. Ez és megannyi hasonló szomorú katasztrófa szolgáljon intésül és figyelmeztetésül tagjainknak, hogy javaikat biztosítsák. Egy mázsa buza árával megmenthetjük sokszor egész termésünket.

SZÖVETKEZÉS.

A Magyar Szövetség népirodát nyitott Kolozsváron, amely köz és magán ügyekben minden szegény sorsu magyar embernek díjtalanul ad tanácsot, felvilágosítást, utbaigazítást naponta 11—1-ig. A hivatalos helyisége Baba Nóvák (volt Bethlen-utca) 3. szám I. em.

A cukrot igénylő méhészeket felhívjuk, hogy cukor szükségletüket e hó 20-ig szíveskedjenek bejelenteni az Erdélyi Méhész Egyesület titkári hivatalánál (Kvár, Attila-u. 10.) A cukor ára, mint értesülünk, 12—14 Leu körül fog változni.

Gazdanap Gernyeszegen. A Gernyeszegen f. hó 9.-én megtartott gazdanap minden ízében szépen sikerült s méltó folytatása volt az eddigi gazdanapoknak. Különösen feljegyzésre érdemes, hogy a gazdasádalom minden rétege, a kisgazdák, a középbirtokosok és a vidék intelligenciája nagyon szépen volt képviselve. A vendégek tekintélyes része a reggeli vonaton érkezett, akiket az állomáson gróf Teleki Domokos elnök üdvözölt. Rövid reggeli után a határra vonultak ki, ahol Gáspár József tartott előadást a cukorrépa termelésről, a szájszél- és körömlájás elleni védekezésről, a mesterséges takarmányokról, melynek rendén bemutatták a kórrepa feldolgozását szecsavágó gépekkel. Ezután járműs fogat versenyek voltak. Majd a

ref. templomba ment a közönség, hol Soós Adolf sárpataki lelkész mondott ünnepi beszédet. Ezután közös ebéd volt. Ebéd után a templom régiségeit, majd a Teleki család muzeumát és a kastélyt tekintették meg. Azután néptünnepély volt, amelyen a legérdekesebb a kötélhuzás volt. Ezuttal négy csapat mérkőzött. Előbb a sárpatakiak a cs.-sz.-iványiakkal. A sárpatakiak lettek a győztesek. Azután a többször győztes panitaiak a geryneszgiekkel. Kemény küzdelem után a panitaiak győztek. Végül a tűzoltók jubileuma következett. A napot az iskolában tartott mulatság előadás és virradatig tartó táncmulatság fejezte be.

A „Hangya” szövetkezetek panasza. A „Hangya” szövetkezetek nagyenyedi központja egy panaszos átiratot küldött a kolozsvári iparkamarához. Ebben közli, hogy több szövetkezet azt a sérelmes bejelentést tette nála, hogy vidéken a főszozolgabírók nem engedik meg a szövetkezeteknek a bőr és talpbőr árusítását. Indokolják e tiltó rendelkezést azzal, hogy a szövetkezetek vegyes kereskedések s így nekik nem szabad bőrt és talpbőrt árusítaniok. A Hangya központ ezért felvilágosítást kért az iparkamarától, van-e érvényben valami olyan felsőbb rendelkezés, amely a főszozolgabírók tiltó közbelépését indokolta tenné. A kamara válaszában közölte a Hangya központtal, hogy semmi ilyenfajta miniszteri, vagy kormányrendelet-ről nincs tudomása s így a főszozolgabírók eljárása csakis hatalmi tulkapás lehet.

Országos ebkiállítást rendez Aradon e hó 23-án a „Fox—Terner—Kennel Club.” A bejelentéseket okt. 20-ig elfogadja a rendezőség. Bejelenthetők vadász, kotorék, rendőrségi, egészségügyi, őrzési stb. célokra használt ebek.

Vegyes közlemények.

Köruton a földművelésügyi miniszter. Garofied Konstantin földműv. miniszter, Petrin Emil kolozsvári államtitkárral október 10-én erdélyi körutra indultak, hogy a földreformmal kapcsolatos intézkedések eredményét és a tendőket tanulmányozzák.

A termelők részesedése a kivitteli illel tékekből. A csehszlovák kormány a belső-cukor árat 100 kg.-ként 650 koronába állapította meg. A cukor kivitteli illetékből 50% az államnak 43% a termelőknek és 7% a szindikátusnak számolandó el. Milyen messze vagyunk mi az ilyen helyes közigazdasági politikai fel-fogástól, amely szerint a termelő munkáját jutalmazták az elérhető haszonnal egyenlő arányban. Nálunk e felfogással szemben még ma is a bikacsók, rekvirálás, maximálás szolgálnak a többtermelésre buzdító eszközök gyanánt.

Mennyi gabonát szállított Románia Franciaországnak. Románia a Franciaországnak szállítandó búzából ezideig 3921 waggont szállított le, 380 kocsi utban van, Brailába 1216 waggon pedig be van raktározva. A kimutatás szerint a hiányzó mennyiségből 5436 kocsi már le van kötéve s mintegy 3000 waggont kell még a megyei bizottságoknak bevásárolniok. Tekintettel a hivatalos jelentésekből ismert ókirályságbeli jó termés eredményekre és az itteni alacsony átlagokra, kívánatos volna, hogy a hátralevő szükségletet ott szerezzék be és Erdélyben a szabad kereskedelem útján engedjenek teret a készleteknek egészséges elosztására.

A falusi posta új rendje. A falusi posta, szolgálatot február 1-től az ókirályságbeli mintára szervezik át. Február 1-től az egyedüli cikkeket a szesz kivételével a posta fogja szállítani. Ilyen egyedüli cikkek a só, dohány, gyufa, bélyeg. Ezenkívül a sajtótermékek terjesztésével is fognak foglalkozni a falusi u. n. postaiügynökségek és a lapok is az ő útjokon lesznek megrendelhetők. A reform célja, hogy a falusi postaszolgálatot javítsák, az ügynökségek jövedelmét fokozzák. Az ügynökségek jövedelmének fokozása szükséges és helyes dolog, nehogy azonban a postai szolgálat vallja

kárát a jövedelemnek egyéb, nagy elfoglaltságot igénylő munkával való emelése.

Borarak. A szőlősgazdaközönség tájékoztatása céljából kérjük gazdatársainkat, hogy amennyiben boreladásokról tudomást szereznek, mindenkor, de különösen most a szüret alkalmával sziveskedjenek azokról szerkesztőségünknek rövid tudósítást küldeni a feltételek megjelölésével. A küldendő tudósítások mindenre elő fogják segíteni az egységes áralakulásokat. Eddigi tudósításaink a következők: Aradhegyalján 450, Küküllőmentén 700, Aranyosmentén 800, Erdély Hegyalján 26%-os cukortartalmu fajmustért 1400 L-es Hl.-kenti áron történtek kötések. Az árak emelkedő irányzatot mutatnak. A lei árfolyama jelenleg csökken, az adók emelkednek, az ideai bor kiváló minősége pedig változatlan marad.

Magyarország bortermése. A szüret országserle megkezdődött. A termést a tavalyi két és fél millió hektoliterrel szemben három millióra becsülik. A bor minősége jó. Parasztmustért 20, urasági mustért 50 koronát fizetnek. A minőségi borok ára 60—300—500 K-ig emelkedik. Az 500 K-ás bor 36 klosterneuburgi fok cukortartalmu.

A szüret idejére Szatmár és Szatmárhegy között külön vonatjáratot állított be a CFR vezetősége.

A borkereskedők panassza. A borkereskedők kérelemmel fordultak a C. F. R. kolozsvári szállítványozási bizottságához a borszállításhoz szükséges waggonok kiutalása céljából. A bizottság a kérést elutasította. A bizottság elutasító válasza súlyos helyzet elé állítja nem csak a kereskedőket, hanem azon gazdákat is akik pince felett nem rendelkezve a szabad ég alatt kénytelenek tartani boraikat mindaddig, míg waggonok rendelkezésre fognak állni.

A kolozsvári heti piac. A termelőket állandó bizonytalanságban tartják a minduntalan megismétlődő egyoldalú és alacsony áron való maximálások, jogtalan rekvirálások. A zavaros és olykor önkényes intézkedések, piacrendszert intézkedések miatt a gazdák terményeiket közvetítőknél adják el, hogy megkíméljék magukat az esetleges ellemetlenségektől. Természetesen a közvetítők — a vállalt risikóért — nagy haszonnal árúsitják a terményeket, a termelőkre hátrítván a magas árakért a fogyasztók ódiáját. Mindezen bajok orvosolhatók volnának, ha az ipari termékek módjára, a mezőgazdasági termények forgalmát is szabaddá tennék a hatóságok. A piaci árakról az alábbiakban számolunk be, a városi jövedéki hivatal jelentése alapján: buza 65—70, rozs 60—65, árpa 55—60, zab 25—30, tengeri 60—65 lei 20 literes vékánként. Hus, baromfi és tojás: marhahus I. o. 10; II. o. 4; borjúhús I. o. 10, II. o. 4; sertéshús 16—14 lei. Különbefélék: hagyma 1 kg. 6—7, krumpoli 20 literes véka 15—17, káposzta 1 fő 1—2,50, murek kg.-ként 3, petrezselyem kg.-ként 5, paszuly 20 literenként 45 lei. Tejtermékek: bivalytej 1 liter 3—3,50, tehéntej 1 liter 2—2,50, tejföl 1 liter 8—9, tehénturó friss kg.-ként 8—9 lei.

HIRDETÉSEK.

Csernavölgyi „Hangya” fogy. és értékesítő szövetkezet 1921. évi október hó 23-án délután két órakor a község házában 1917, 1918, 1919 és 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés október hó 30-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6.

Felügyelőbizottság választása. 7. Az alapszabályok 1., 4., 16., 24. és 36. paragrafusainak módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 98. A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Csernavölgy, 1921. október hó 1-én.

Az igazgatóság.

Bordos és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi október hó 23-án délután 3 órakor a község házában 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok, az alapszabályok huszonnegyedik paragrafus értelmében, meghívottak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jellennének, úgy a közgyűlés október hó harmincadik napján tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelőbizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 8. Határozathozatal a Nagyenyedi Központozóhoz való csatlakozás ügyében. 1920. évi december 31-én a tagok száma 226, üzletrészeinek száma pedig 345 volt. Az év folyamán belépett 1 tag 4 üzletrésszel, kilépett 19 tag 19 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Bordos, 1921. évi okt. hó 1-én.

Az igazgatóság.

Micske és vidéke fogy. és ért. szövetkezet 1921. évi október hó 23-án délután 3 órakor a szö. helyiségében 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok, az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés október hó 30-án tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 382, üzletrészeinek száma pedig 1084 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Micske, 1921. évi okt. hó 4.

Az igazgatóság.

Gyerővásárhelyi „Hangya” fogyasztási és ért. szö. 1921. évi október hó 23-án délután 4 órakor a község házában 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusa értelmében meghívottak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jellennének, úgy a közgyűlés október hó 30-án tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelőbizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 204, üzletrészeinek száma pedig 481 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Gyerővásárhely, 1921. szept. 90-án.

Az igazgatóság.

Azonnali belépésre keresek bevásárlásokhoz és kereskedelmi ügyletek lebonyolításához értő, első rendű szakembert, aki a mezőgazdasági üzemben is teljes jártassággal bír. Ajánlatok Hódos Dezső, Nagyszalonta címre küldendők.

Megjelent
Erdély, Bánát, Körös és Máramaros vidéki
földreform törvény
magyar nyelven
az
Erdélyi Gazdasági Egylet
kiadásában.
Ára 10 lei.

Az E. G. E. kiadásában megjelent gazdasági és jogi szempontból felülvizsgált szöveg egyedüli hiteles magyar nyelvű fordítása e törvénynek és mint ilyen, minden gazda számára nélkülözhetetlen. 3344.

KÖZGAZDASÁG

A közgazdasági élet minden ágára kiterjedő hetilap. — Szerkesztőség és kiadóhivatal, Kolozsvár, Király-u. 2.

Előfizetési díj egész évre 105 Lei.

3290

Villamos hegesztési vashordókat szeszgyárak, olajkereskedők, cséplőgéptulajdonosok részére legutányosabban szállít

Hann és Társa
Gép és Műszaki Kereskedelmi R.-T.

A szepesváraljai

Harmatta János r.-t.

villamos hegesztési vashordók gyára képviselője és bizományi raktára

Cluj—Kolozsvár

Str. Regina Mária (v. Deák F.-u.) 11.
3336

Kukoricát waggontételben megvételre keres
Érmihályfalva és Vidéke „Hangya”
Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet. 3347

Eladó bor és must.

Kitűnő homoki bort 1920 és 1921 évi termést 12—14 Malligand fokú, édes, továbbá október elején, szüretkor mustot ajánl az
ÉRMIHÁLYFALVA ÉS VIDÉKE „HANGYA”
FOGYASZTÁSI ÉS ÉRTÉKESÍTŐ SZÖVETKEZET
3348

Pásztortűz

széplrodalmi hetilap. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Kolozsvár, Király-u. 2.
Előfizetési díj egész évre 160 Lei.

3292

Rigol ekét keresünk

két gépes Fowler rendszerhez bérbe.
Cim MUDRA ALAJOS M., Vásárhely.
3351